

Europejski plan działania na rzecz demokracji: jak wzmocnić demokrację w UE

Bruksela, 3 grudnia 2020 r.

Komisja Europejska zaprezentowała [europejski plan działania na rzecz demokracji](#), aby móc za jego pomocą wzmocnić pozycję obywateli i budować bardziej odporne demokracje w całej UE.

Plan działania stanowi odpowiedź na wyzwania, z którymi borykają się systemy demokratyczne w UE, takie jak rosnący ekstremizm czy poczucie oddalenia polityków od zwykłych ludzi. Dlatego przedstawiono w nim środki, które będą wspierać wolne i uczciwe wybory, sprzyjać wolności mediów i przeciwdziałać dezinformacji. W praktyce oznacza to, że Komisja zaproponuje środki prawne w zakresie reklamy politycznej dotyczące sponsorów płatnych treści oraz kanałów produkcji i dystrybucji, w tym platform internetowych, reklamodawców i firm doradztwa politycznego, a także doprecyzuje zakres ich odpowiedzialności. Komisja zaleci również środki mające zapewnić bezpieczeństwo dziennikarzy i przedstawi inicjatywę, która będzie ich chronić przed strategicznym powództwem zmierzającym do stłumienia debaty publicznej (SLAPP). Ponadto Komisja będzie dążyć do przeprowadzenia gruntownej zmiany istniejącego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji, tak aby zaostrzyć wymogi dotyczące platform internetowych oraz wprowadzić aktywne monitorowanie i nadzór.

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula **von der Leyen** oświadczyła: *W dobie rewolucji cyfrowej obywatele muszą mieć możliwość dokonywania wyborów w warunkach umożliwiających swobodne wyrażanie poglądów. Fakty należy odróżnić od fikcji, a wolne media i społeczeństwo obywatelskie muszą mieć możliwość udziału w otwartej debacie, bez szkodliwej ingerencji. Unia podejmuje więc działania, aby zwiększyć odporność naszych demokracji.*

Wiceprzewodnicząca ds. wartości i przejrzystości Věra **Jourová** powiedziała: *Demokracji nie wolno zaniedbywać – należy ją pielęgnować i chronić. Nasz plan ma na celu ochronę i promowanie znaczącego udziału obywateli w życiu publicznym. Umożliwi im swobodne dokonywanie wyborów w przestrzeni publicznej, bez manipulacji. Musimy zaktualizować dotychczasowe zasady, aby wykorzystać możliwości, jakie oferuje nam era cyfrowa, a zarazem móc sprostać jej wyzwaniom. Plan zawiera propozycje działań służących lepszemu ochronie dziennikarzy oraz walce z dezinformacją i ingerencją, a równocześnie zagwarantowaniu wolności słowa.*

W związku z trwającą rewolucją cyfrową obywatele muszą mieć możliwość dokonywania wyborów w warunkach umożliwiających swobodne wyrażanie poglądów, odróżnianie faktów od fikcji oraz udział wolnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego w otwartej debacie publicznej, wolnej od szkodliwej ingerencji. Wyzwania, z którymi musi się mierzyć UE, są widoczne nie tylko na jej terytorium, a więc wszelkie działania podejmowane wewnętrznie będą miały wpływ na sytuację poza jej granicami.

Europejski plan działania na rzecz demokracji przewiduje środki skupione wokół trzech głównych tematów:

1. Promowanie wolnych i uczciwych wyborów

Komisja zaproponuje przepisy dotyczące **przejrzystości sponsorowanych treści politycznych („reklama polityczna”)**. Komisja dokona również przeglądu **przepisów dotyczących finansowania europejskich partii politycznych**. Za pośrednictwem europejskiej sieci współpracy ds. wyborów Komisja zacieśni współpracę między państwami członkowskimi i uruchomi nowy mechanizm operacyjny, który będzie wspierał skuteczną i terminową wymianę informacji na temat kwestii związanych z uczciwością przeprowadzanych wyborów, takich jak cyberbezpieczeństwo.

Komisja zorganizuje **spotkanie na wysokim szczeblu** z udziałem różnych organów, które zajmą się wyzwaniami właściwymi dla procesu wyborczego, a także ułatwianiem obywatelom uczestnictwa w procesie demokratycznym w roli wyborców i kandydatów. Zaangażowanie obywateli i aktywne społeczeństwo obywatelskie jest podstawą zdrowej demokracji, nie tylko w czasie wyborów. Mając to na uwadze, w planie działania promuje się wykorzystanie **funduszy strukturalnych UE** oraz finansowania dostępnego w ramach nowego **programu „Kreatywna Europa”**, a także podkreśla się znaczenie zaangażowania młodych ludzi, które jest kluczowym elementem **strategii UE na rzecz młodzieży**. UE zamierza również skonsolidować zdolności **unijnych misji obserwacji wyborów** w państwach trzecich.

2. Utrwalenie wolności i pluralizmu mediów

Od kilku lat stale pogarsza się poziom bezpieczeństwa dziennikarzy – w kilku państwach członkowskich rośnie liczba wymierzonych w nich gróźb i ataków, w świecie realnym i w internecie. Dlatego też Komisja przedstawi w 2021 r. **zalecenie w sprawie bezpieczeństwa dziennikarzy**, ze zwróceniem szczególnej uwagi na groźby pod adresem wykonujących ten zawód kobiet, a także **inicjatywę, która ma ograniczyć nadużywanie strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej (SLAPP)**. Komisja będzie również ściśle współpracować z państwami członkowskimi w ramach zorganizowanego dialogu i zapewnić **trwale finansowanie** projektów dotyczących prawnej i praktycznej pomocy dla dziennikarzy w UE i poza jej granicami. Komisja przedstawi również dalsze środki, które będą **wspierać pluralizm mediów**, zwiększą przejrzystość własności mediów i reklam opłacanych przez państwo, m.in. za pośrednictwem nowego **monitora własności mediów**.

Europejski plan działania na rzecz demokracji jest zgodny z planem działania dotyczącym mediów i sektora audiowizualnego, który ma pomóc temu sektorowi w odbudowie i jak najlepszym wykorzystaniu transformacji cyfrowej.

3. Walka z dezinformacją

W planie działania zaproponowano udoskonalenie istniejących możliwości, jeśli chodzi o zwalczanie zewnętrznej ingerencji, m.in. stworzenie nowych instrumentów umożliwiających **nakładanie sankcji finansowych na sprawców takich ingerencji**. Komisja pokieruje działaniami mającymi na celu przekształcenie kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji w **ramy współregulacyjne** dotyczące obowiązków i odpowiedzialności platform internetowych, zgodnie z przygotowywanym obecnie aktem prawnym o usługach cyfrowych. Wiosną 2021 r. Komisja wyda w związku z tym wytyczne w celu **udoskonalenia kodeksu postępowania** i ustanowi **solidniejsze ramy monitorowania** jego wdrażania. Komisja i Wysoki Przedstawiciel podejmą także dalsze działania zwiększające odporność naszych społeczeństw i wspierające partnerstwa międzynarodowe.

Dalsze działania

Komisja będzie stopniowo wdrażać europejski plan działania na rzecz demokracji aż do 2023 r. – na rok przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Oceni również poczynione postępy i stwierdzi, czy potrzebne są dalsze kroki.

Komisja będzie nadal współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą, a także z szerokim gronem podmiotów krajowych, publicznych i prywatnych, poza organami rządowymi – mają one kluczowe znaczenie dla zwiększenia odporności naszych demokracji.

Kontekst

Ten europejski plan działania na rzecz demokracji, wraz z nowym [europejskim mechanizmem praworządności](#), nową strategią na rzecz lepszego stosowania Karty praw podstawowych, planem działania dotyczącym mediów i sektora audiowizualnego, a także pakietem środków wprowadzonych w celu promowania i ochrony równości w całej UE, będzie głównym motorem nowych działań zmierzających do przygotowania europejskiej demokracji do wyzwań ery cyfrowej. Zaangażowanie na rzecz demokracji jest również osadzone w polityce zewnętrznej UE i jest głównym filarem jej współpracy z krajami przystępującymi oraz krajami objętymi polityką sąsiedztwa.

Europejski plan działania na rzecz demokracji jest jedną z głównych inicjatyw [programu prac Komisji na 2020 r.](#), zapowiedzianych w [wytycznych politycznych przewodniczącej Ursuli von der Leyen](#).

Dodatkowe informacje:

Europejski plan działania na rzecz demokracji – [strona internetowa](#)

Europejski plan działania na rzecz demokracji – [zestawienie informacji](#)

Europejski plan działania na rzecz demokracji – [pytania i odpowiedzi](#)

Europejski plan działania na rzecz demokracji – [wyniki konsultacji publicznych](#)

[SLAPP – zaproszenie do zgłaszania ekspertów](#)

IP/20/2250

Kontakty z mediami:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Jördis FERROLI](#) (+32 2 299 27 29)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)